

Міністерство освіти і науки України
Державний навчальний заклад «Запорізький центр професійно-технічної
освіти водного транспорту»

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність
педагогічних працівників та здобувачів освіти

Затверджено педагогічною радою
ДНЗ «Запорізький ЦПТОВТ»
Протокол від 29.08.2025 № 01
Голова педагогічної ради
Андрій ДЯЧКО

м. Запоріжжя
2025

I. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність в Державному навчальному закладі «Запорізький центр професійно-технічної освіти водного транспорту» (далі – Положення) закріплює норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування між педагогічними працівниками та здобувачами освіти.

1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», Конвенції ООН «Про права дитини» (1989), «Про авторські та суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту освітнього закладу, Правил внутрішнього розпорядку, колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України.

1.3. Мета Положення полягає в дотриманні високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності закладу (освітній, виховній), підтримки особливих взаємовідносин між педагогічними працівниками та здобувачами освіти, запобігання порушенню академічної доброчесності.

1.4. Педагогічні працівники та здобувачі освіти, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого академічного середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення престижу закладу, зобов'язані виконувати норми даного Положення.

1.5. Норми цього Положення закріплюють правила поведінки безпосередньо у трьох основних сферах: освітній (навчальній), науковій та виховній (морально-психологічний клімат у колективі).

1.6. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу закладу.

II. Поняття та принципи академічної доброчесності, норми забезпечення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу

2.1. Академічна доброчесність — це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження творчої діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або творчих досягнень.

2.2. Для забезпечення академічної доброчесності в освітньому закладі необхідно дотримуватися наступних принципів:

- демократизм;
- законність;
- соціальна справедливість;
- пріоритет прав і свобод людини і громадянина;
- рівноправність;
- гарантування прав і свобод;
- прозорість;
- професіоналізм та компетентність;
- партнерство і взаємодопомога;

- повага та взаємна довіра;
 - відкритість і прозорість;
 - відповідальність за порушення академічної доброчесності.
- 2.3. Порушенням академічної доброчесності вважається:
- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власних досліджень (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
 - фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі;
 - фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу;
 - списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
 - обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (творчої) діяльності та організації освітнього процесу. Формами обману є, зокрема академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
 - хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
 - необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.
- 2.4. Протиставлення приватних інтересів інтересам закладу освіти, педагогічної спільноти – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень або вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень.
- 2.5. Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

III. Норми та правила академічної доброчесності педагогічних працівників

- 3.1. Поважати права та свободи здобувачів освіти і колег відповідно до українських та міжнародних правових норм, суспільної моралі та професійної етики.
- 3.2. Бути носієм моралі, її виразником і захисником, прикладом високої культури, професійної майстерності й здорового способу життя.
- 3.3. Сповідувати принципи академічної свободи та відповідальності у педагогічній, науково-дослідницькій та виховній діяльності.

- 3.4. Діяти відкрито і прозоро у всіх сферах діяльності закладу.
- 3.5. Постійно працювати над підвищенням свого професійного, інтелектуального, культурного рівня, проявляти ініціативу, відповідальне ставлення та творчий підхід до виконання службових обов'язків, передавати свій досвід колегам.
- 3.6. Практикувати інноваційні педагогічні технології, спрямовані на гармонійне поєднання світоглядних, комунікаційних, компетентнісних аспектів, розвиток активного інтелекту й соціальної корисності особистості.
- 3.7. Науково обґрунтовувати використання віртуальних технологій в освітньому процесі, не допускати проявів шкідливого впливу на свідомість людини, експлуатації її інтелекту, підміни істинного знання віртуальним захопленням.
- 3.8. Формувати гнучкі освітні програми й курси, адаптовані у середовище сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, дотримуючись принципу інформаційної цінності та етики.
- 3.9. Сумлінно проводити на високому професійному рівні кожний урок, виховний захід, не допускати безпринципності в освітньому процесі, дотримуючись педагогічного такту. Формувати на заняттях дух взаємного порозуміння та доброзичливості.
- 3.10. Об'єктивно оцінювати знання здобувачів освіти, не допускаючи особистої неприязні, впливу родини, друзів чи службових осіб.
- 3.11. Поважати думку здобувачів освіти і підтримувати учнівські пропозиції, спрямовані на утвердження академічних чеснот. Підтримувати здобувачів освіти у дослідницьких починаннях і сприяти розкриттю їх інтелектуального потенціалу.
- 3.12. Не створювати здобувачам освіти на уроках чи під час ДПА, ДКА сприятливих умов для списування, використання недозволених матеріалів, фальсифікації даних під час складання іспитів.
- 3.13. Проводити просвітницьку роботу, виховувати сучасних професіоналів на засадах гуманізму, плюралізму та патріотизму.

IV. Норми та правила академічної доброчесності здобувачів освіти

- 4.1. Гідно нести звання здобувача освіти, представляти свій заклад освіти, захищати його честь і сприяти створенню його позитивного іміджу.
- 4.2. Сповідувати принципи академічної свободи, інтелектуальної самостійності та відповідальності. Ініціювати пропозиції, спрямовані на удосконалення освітнього процесу.
- 4.3. Підтверджувати свій рівень сумлінності у всьому освітньому процесі: відвідувати уроки та працювати над створенням індивідуальної освітньої траєкторії.
- 4.4. Не допускати проявів академічної нечесності: прохання про сприяння, надання або отримання допомоги від третіх осіб під час складання будь-якого виду підсумкового контролю; наклепи на інших учнів та учителів; використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної чи

вищої оцінки; списування під час написання контрольної, самостійної, лабораторної роботи, ДПА.

4.5. Не пропонувати неправомірну винагороду педагогічним працівникам при оцінюванні результатів перевірочних робіт.

4.6. Не допускати хибного трактування колективізму під час контрольної роботи, перевірочних робіт. Не копіювати в інших здобувачів освіти лабораторних робіт, комп'ютерних програм, рефератів.

4.7. Не здійснювати самовільно аудіо чи відео запису навчальних занять.

4.8. Поважати викладача як людину, особистість, педагога й співпрацювати для утвердження академічних чеснот, розвитку науково-освітніх новацій і захисту суспільної моралі.

4.9. Розвивати в собі лідерські якості, вміння працювати в команді та духовно-інформаційну мобільність.

4.10. Дотримуватись культури поведінки й спілкування, відстоювати морально-етичні принципи і стандарти, цивілізовані підходи і норми світосприйняття.

4.11. Бути зібраним, охайним, шляхетним у буденному житті, підтримувати відповідний зовнішній вигляд.

4.12. Створювати і підтримувати сприятливий морально-психологічний клімат у учнівському середовищі, бути толерантним.

4.13. Проявляти активну життєву позицію; бути ініціативним у всіх сферах життя учнівської спільноти закладу освіти.

4.14. Бережливо ставитися до майна закладу освіти та його інфраструктури, дотримуватися чистоти і порядку в усіх приміщеннях закладу, на його території.

V. Види відповідальності за порушення академічної доброчесності

5.1. Види академічної відповідальності за конкретне порушення академічної доброчесності визначають спеціальні закони та дане Положення.

5.2. За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники освітнього закладу можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності:

- при необ'єктивному оцінюванні результатів навчання здобувачів освіти педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічного звання;
- спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих ідей, використання Інтернету без посилань, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- надання освітніх послуг за певну незаконну винагороду матеріального чи нематеріального характеру залежно від розміру, об'єму є підставою для притягнення педагогічного працівника до відповідальності судом першої інстанції.

5.3. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, ДПА тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- під час моніторингу якості знань не зараховуються результати;
- при участі в I етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсах робота учасника анулюється, не оцінюється. У разі повторних випадків списування учень не допускається до участі в інших олімпіадах, конкурсах.

VI. Заходи з попередження, виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності

6.1. При прийомі на роботу працівник знайомиться із даним Положенням після ознайомлення із правилами внутрішнього трудового розпорядку освітнього закладу.

6.2. Положення доводиться до батьківської громадськості на конференції.

6.3. Положення доводиться до відома здобувачів освіти на зборах груп, а також оприлюднюється на сайті закладу.

6.4. Заступник директора закладу, що відповідає за організацію методичної роботи в закладі:

- забезпечує шляхом практикумів, консультацій та інших індивідуальних та колективних форм навчання з педагогічними працівниками створення, оформлення ними методичних розробок (робіт) для публікацій, на конкурси різного рівня з метою попередження порушень академічної доброчесності;
- забезпечує рецензування робіт на конкурси, на присвоєння педагогічного звання та рекомендує викладачам сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат.

6.5. Педагогічні працівники в процесі своєї освітньої діяльності дотримуються етики та академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу з учнями щодо етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення, цитування, посилання на джерела інформації, списування).

VII. Комісія з питань академічної доброчесності

7.1. З метою контролю за виконанням норм цього Положення в закладі освіти створюється комісія з питань академічної доброчесності (далі – комісія).

7.2. Комісія наділяється правом одержувати й розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції адміністрації закладу освіти щодо вживання заходів відповідно до чинного законодавства України та нормативних актів закладу.

7.3. У своїй діяльності комісія керується Конституцією України, законодавством в сфері освіти та професійної освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом закладу освіти.

7.4. Склад комісії затверджується рішенням педагогічної ради. Строк повноважень комісії становить 1 рік.

7.5. Склад комісії становить 5 осіб, які є моральними авторитетами закладу освіти упродовж тривалої педагогічної діяльності. У випадку необхідності до складу комісії залучаються інші представники освітянської спільноти, які володіють необхідними знаннями щодо предмету розгляду і можуть підтвердити або спростувати наявність порушення.

7.6. До комісії із заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень може звернутися будь-який працівник закладу або здобувач освіти.

7.7. Повноваження Комісії:

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки;
- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики педагогічних працівників та здобувачів освіти;
- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та наукову діяльність закладу освіти;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів ефективного дотримання норм цього Положення;
- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних актів закладу освіти.

7.8. Комісія звітує про свою роботу раз на рік.

VIII. Заключні Положення

8.1. Положення про академічну доброчесність ДНЗ «Запорізький центр професійно-технічної освіти водного транспорту» затверджується педагогічною радою закладу та вводиться в дію наказом директора.

8.2. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені будь-яким учасником освітнього процесу за поданням до педагогічної ради закладу.